

AKADEMIJA (57) *sb f*

-k- : -c- : -ch- : -cc- (46 : 7 : 3 : 1).

Pisane dużą literą; drugie a oraz e jasne, końcowe a pochylone.

sg *N* akademiją (11). ◇ *G* akademiej (23). ◇ *D* akademiję (1). ◇ *A* akademiją (2). ◇ *I* akademiją (2).
◇ *L* akademiję (7). ◇ *pl N* akademije (4). ◇ *G* akademij (2). ◇ *A* akademije (1). ◇ *L* akademijach (4).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Gaj Akademosą koło Aten; academia Cn [Academia — miejsce tak rzeczono od Aten niedaleko, na którym Plato szkołę swoją miał Mącz 1d] (6) : [Sokratesowi] przyniesiono od ołtarza boginiei Veneri który był w Achademiej, łabęcia BielŻyw 79, 79 [2 r.], 80; Mącz 412c; Akademia był łás niedáleko Athē/ tam łie Plato vrodził/ y Filofofiei potym vczył ModrzBaz 129v marg.*

2. *Szkoła filozoficzna założona w gaju Akademosą przez Platona (3) : ku ktoremuż [Teofrastowi] po iego [Arystotelesowej] łmierci wżitka Academia łie przymknęła. BielŻyw 107; Leop *B2; Połty [...] Xenokrates wziął ł łobą do Akadémiei ná wieczęzą bárzo podłą y niekołztowną. Phil 13.*

3. *Szkoła wyższa, zakład naukowy, uniwersytet (46) : GliczKsiąż K6; łełt thám dziś Akadémia vniuerłitas wielka/ náuk rozmaítých pełná. BielKron 280, 277v; WujJudConf 217; kázde tákie mieyłce gdzie Filofofie vczą/ Akadémieą zową. ModrzBaz 129v marg; Ktorzi łtudenći/ łboby byli poyłáni do Akadémiej/ łboby łię w tychże kłáštórzech vczyli v Miłtrzew ná to náiętych. ModrzBaz 131, 129v [2 r.]; SkarŻyw 312; ReszPrz 20; Wielki pozitek y ozdobe tziniela tha Academia R.P. PaprUp B4; gdy do Akadémiei poyłáią ártýkuły íákie podeyrzáne áby łe exáminowano WujNT 825, 825; WysKaz kt; SarnStat 166, 179, 195, 198 [2 r.], 199 [2 r.] (11); CiekPotr kt.*

Zestawienia z przymiotnikami od nazwy miejscowej (11): w Polłłce okrom Krákwłkyey Akadémiei łzkoły łą GliczKsiąż Mv; StryjKron 512 [2 r.]; PaprUp B4; SarnStat 195 [2 r.], 195–199 źp., 197, 203; Przez Michála Witołłáwłkiego Studentá Akadémiei Wileńłkiei S.I. złożona. Witołłut kt; ABY ZADEN [...] OKROM DRVKARZA ACADEMIEY ZAMOYSKIEY, NIE DRUKOVVAL CiekPotr ktv.

Szeregi: »ani akademija ani kolegijum« : Y nie było łełzcze ná łwiećie/ áni będzie żadney Akadémiei / ani Kollegium/ gdzieby Theologia/ Philosophia y inne wyzwołone náuki łnszym łię łęzykiem vczyły y rozumieć mogły. SkarJedn 360.

»szkoły uczenia abo akademije«: Szkoł včenja ábo Akadémiej wżytkich trzech łęzykw [w Hiszpanii] łełt łiedm. BielKron 279v.

»szkoła (i) akademija; akademija (albo, i) szkoła« (4 : 3): dla tego zwykłi preceptorowye w Akadémieách/ w łzkołách záwołánych/ álbo też w kołcyołách diłcipuły łwe vczyć deklámowác. GliczKsiąż K7; SkarJedn 362; Wkleff y inni Haeretykowie czálów náłzych/ [...] chćieli zgánić promocyę y tytuły Miłtrzew y Doktorow w Akadémieách y szkołách zwyczáyne. WujNT 98; JanNKar B3v, C; Akadémia álbo łławna łzkołá Krákwłłka SarnStat 198; Szkoły y Akadémie dla náuki napierwey łię buduią SkarKaz 455a.

4. *Założone w połowie XVI wieku w Padwie stowarzyszenie dyskusyjne studentów Polaków (2) :*

Zestawienie z przymiotnikiem od nazwy miejscowej (2): włkrzeł łie z nowu oná łch Academia Padewłłka GórnDworz C2, B8v.

Synonimy: 3. kolleijum, szkoła.

TZ